Klimata un enerģētikas ministrija

EKII
EMISIJAS KVOTU IZSOLĪŠANAS INSTRUMENTS

Seminārs: Pašvaldību noturības stiprināšana

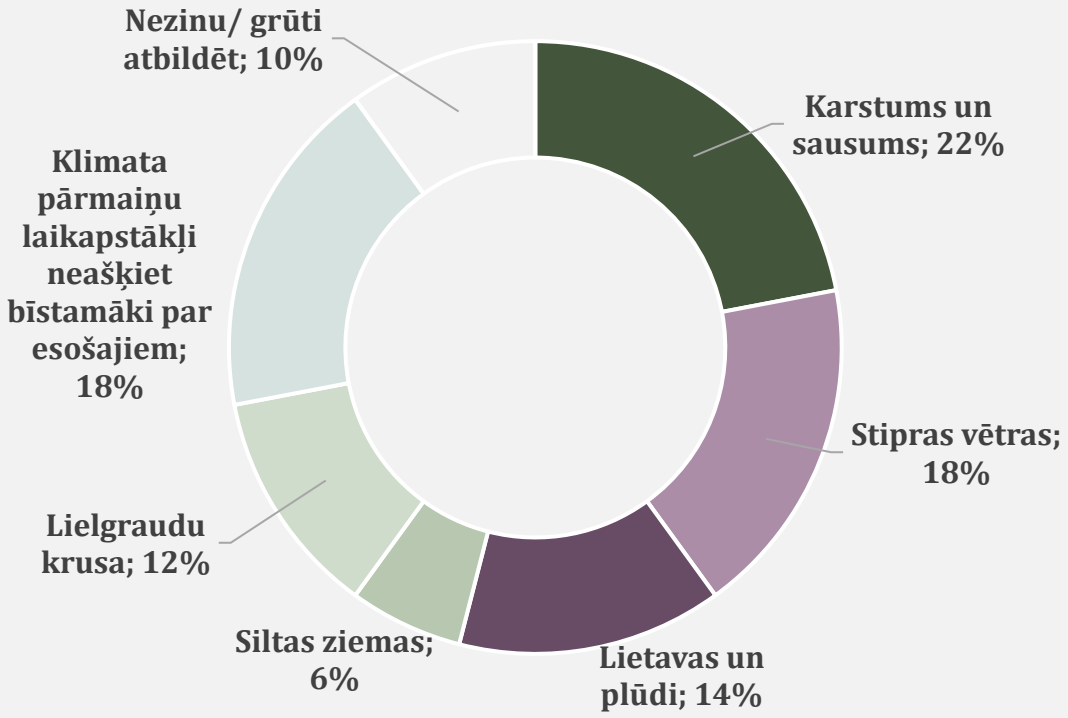
DABAS STIHIJAS LATVIJAS PILSĒTĀS: RISKI UN ATBALSTA IESPĒJAS

Klimata un enerģētikas ministrija
Rīga | 04.11.2026.

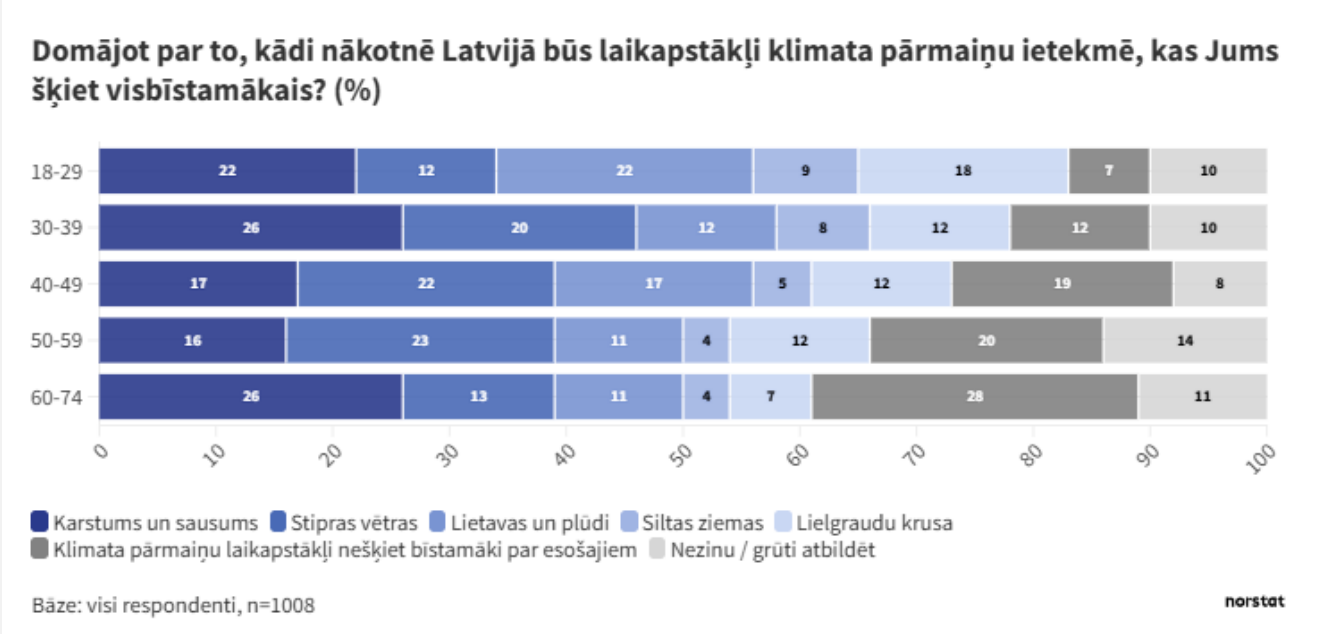

Jēkabpils,
Zvanītāja iela
1931. gads

Sabiedrības skatījums: Domājot par to, kādi nākotnē Latvijā būs laikapstākļi klimata pārmaiņu ietekmē, kas Jums šķiet visbīstamākais?

Norstat, LSM 05.2024.

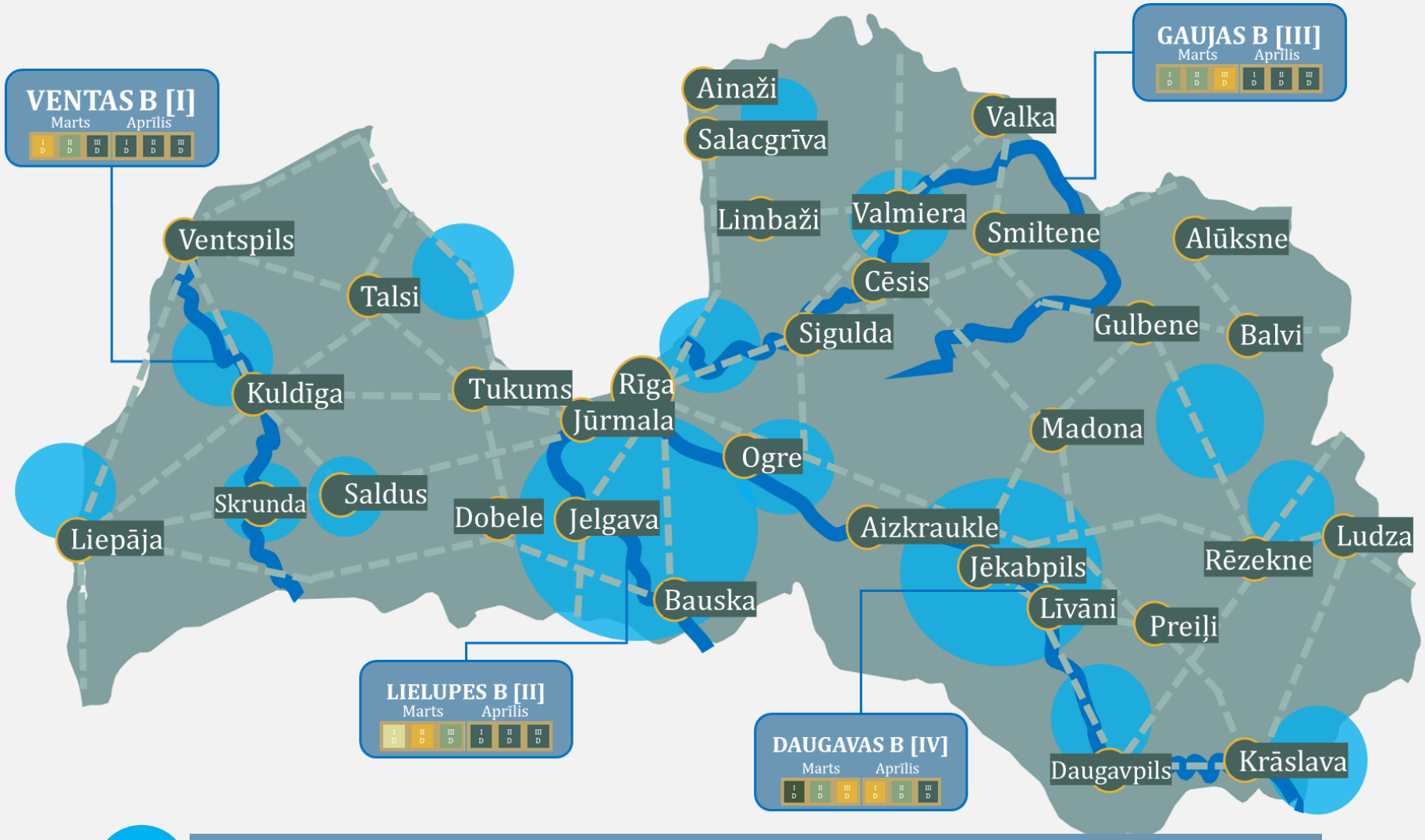
Norstat, LSM 05.2024.

Kam Latvijā jādomā par plūdiem?

Provizoriskais palu/ plūdu periods: **Feb-Aprīlis**

Upju baseins > Upe
(baseins ietver pietekas). Provizoriskais plūdu periods pielīdzināms **arī reģiona ezeriem.**

Provizoriskā secība
[I] Venta (Kurzeme) →
[II] Lielupe (Zemgale) →
[III] Gauja (Vidzeme, piejūra agrāk) →
[IV] Daugava (Augštece, Ogre un Jugla potenciāli agrāk)

NB! *Stilizēts attēlojums ar teritorijām, ar lielāku applūšanas risku balstoties uz plūdu kartēm un iepriekšējo gadu novērojumiem. Detalizēta informācijas https://pris.lvgmc.lv/*

Informatīvi materiāli ekstrēmu laikapstākļu apdraudējuma gadījumā

KĀ SAGATAVOTIES?

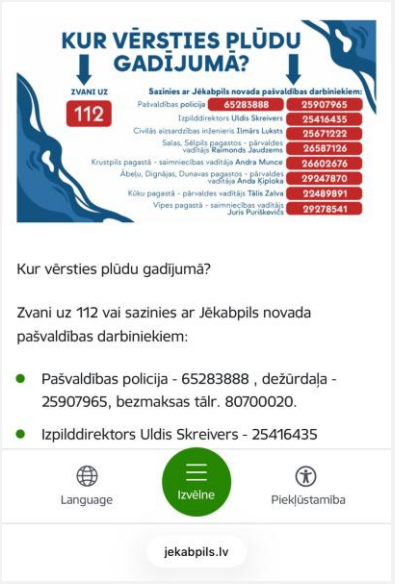
Vispārīgās vadlīnijas | VUGD/ KEM
Tīmekļvietnes, soc.mediji, plašsaziņas līdzekļi (arī drukātā prese reģionos), u.c.

Tematiskās rekomendācijas |
KEM/ nozaru ministrijas/ apdrošinātāji
Tīmekļvietne, epasti, sabiedriskie mediji
E-pasti, atbildīgās ministrijas, asociācijas u.c.

Statuss: izstrādē

KO DARĪT, JA NOTIEK NELAIME?

Īsā kontaktinformācijas pase
(piemērs: Jēkabpils)

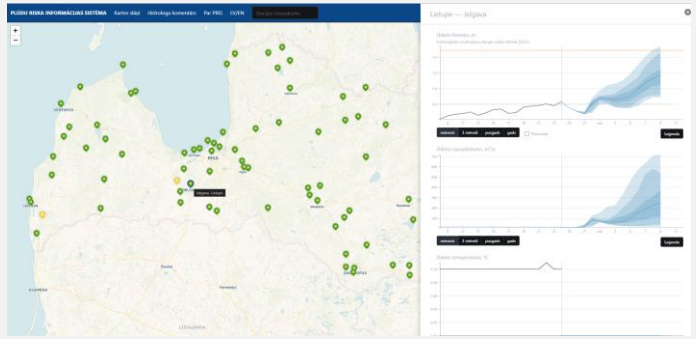

Papildus pēc iespējām informācijas par atbalsta punktiem, dežūrbērndārziem operatīvajiem darbiniekiem, mītnes vietām u.c.

FAKTISKĀ SITUĀCIJA/ PROGNOZE

LVĢMC/ KEM (ikdiena)
Tīmekļvietne, soc.mediji.

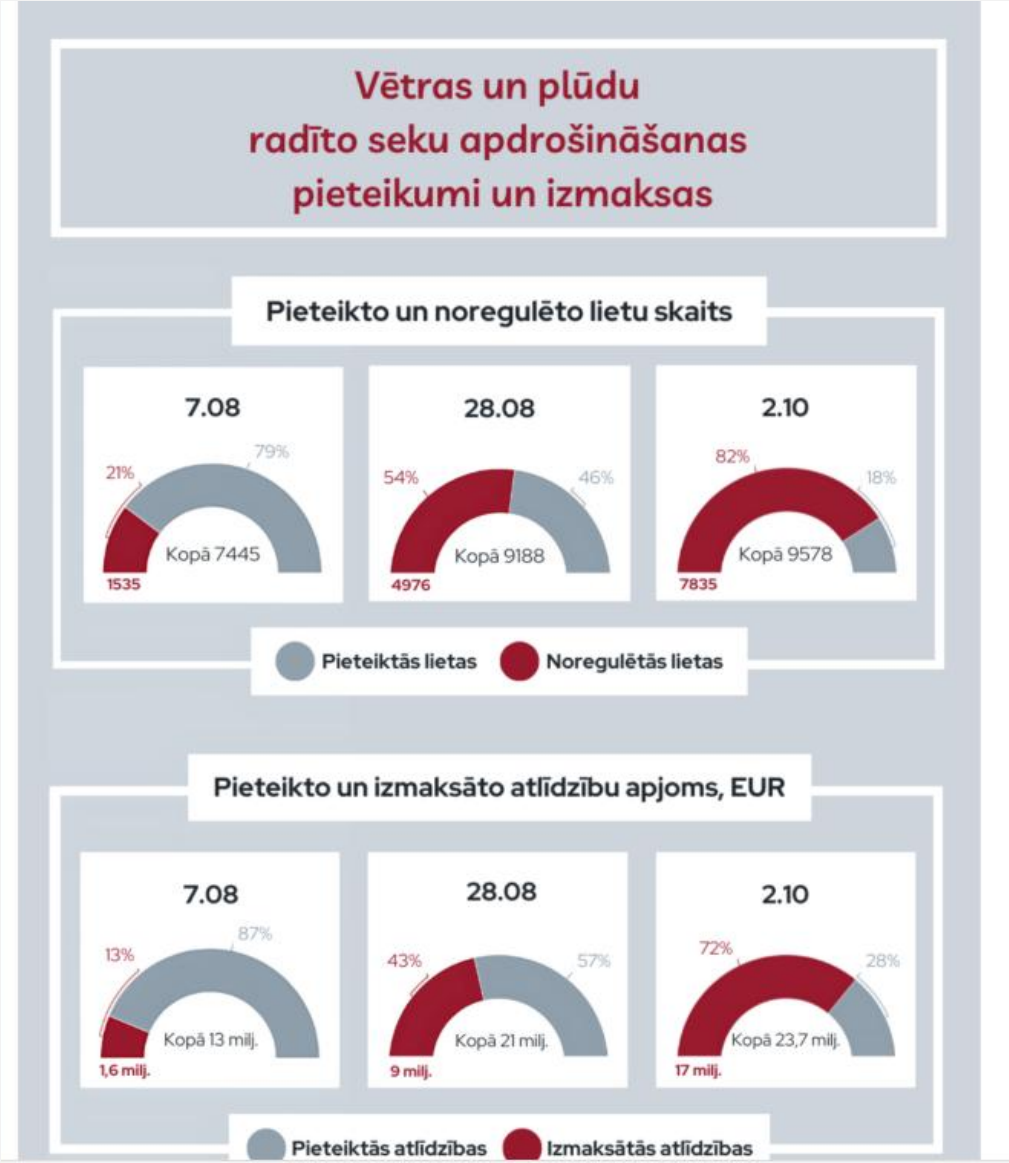
Plūdi: https://pris.lvgmc.lv/

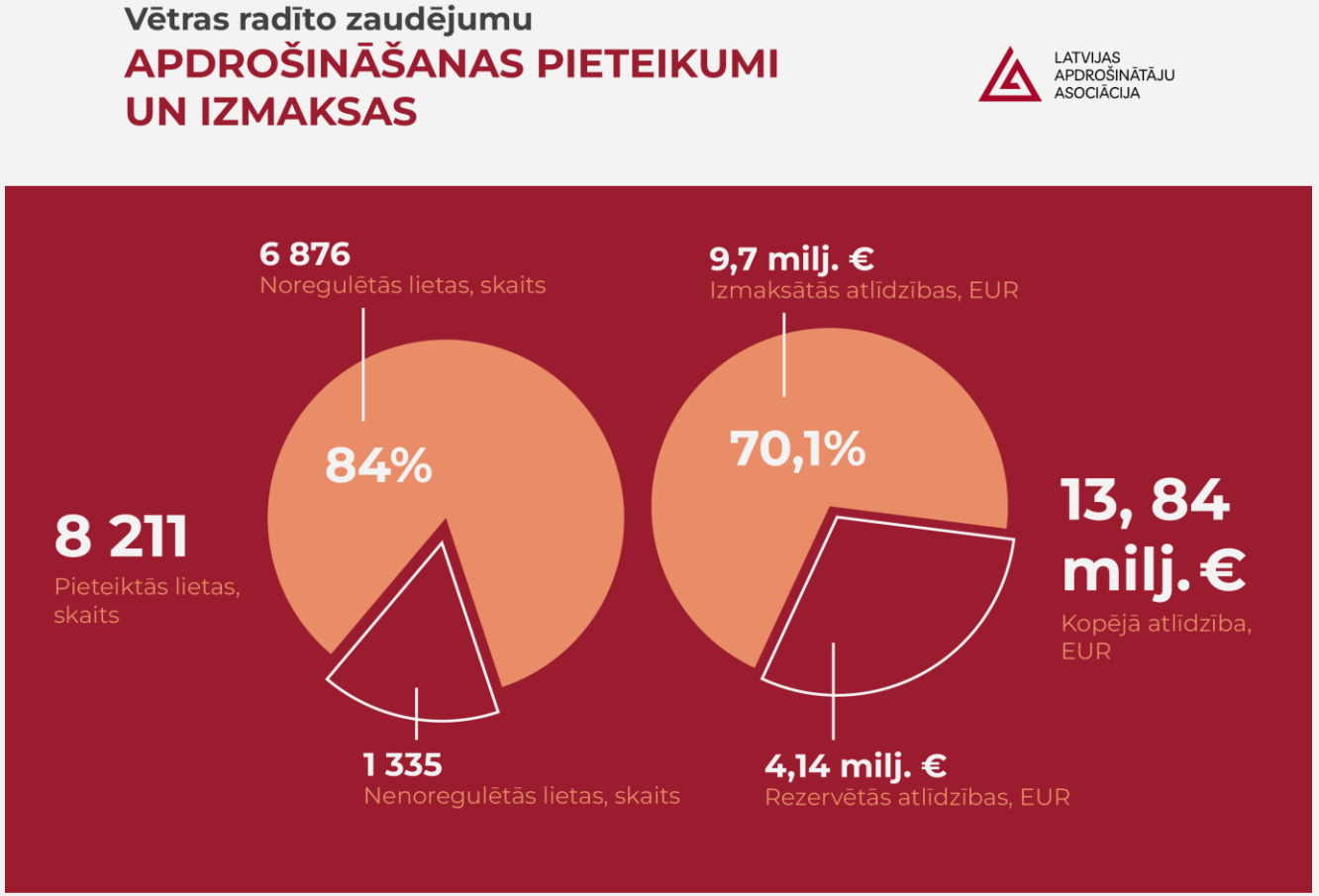

https://bridinajumi.meteo.lv/

Bīstamības gadījumā - Šūnapraide | VUGD

Apdrošinātāju novērtējums par finansiālo ietekmi: 2024. un 2026. gada vētras

Dati par 2026. gada 22.–23. augusta vētras radīto zaudējumu pieteikumu skaitu un apdrošināšanas atlīdzībām apkopoti līdz 2026. gada 22. oktobrim.

Kā nākamo vētru pārlaist vieglāk?

KEM īsteno

Enerģētika [KEM]

- Bojājumu samazināšana – 110 kV līniju trašu paplašināšana [✓] *Likuma grozījumi*
- Līniju aizsardzība pret laikapstākļiem [→] *MK grozījumi 4 mil. Novirzīšanai*
- Krīzes telekomunikāciju risinājumi [→] *AST/ ST uzsācis darbu*
- Starporganizāciju sadarbības stiprināšana [→] *VVA sanāksme, papildu mācības*

KEM aicinājis SatMin risināt

Telekomunikācijas [SatMin]

- Alternatīva energoapgāde pēc būtības
- Viesabonēšana krīzes situācijās [→]
- Prioritizēšanas algoritmi masveida bojājumu gadījumos

KEM aicinājis EkMin risināt

Degvielas pieejamība [EkMin]

- Mehānisms degvielas pieejamības nodrošināšanai elektroapgādes traucējumu gadījumā (degviela – kritisks pakalpojums) [→]

KEM ticies ar partneriem, uzrunāts KVC

Koordinācija

- Starpinstitucionālas informācijas apmaiņas nodrošināšana, lai sekmētu krīzes seku novēršanu [→]
- Valsts līmeņa seku novēršanas pasākumu prioritizēšana [→]

KEM organizējis sanāksmes

Komunikācija

- Algoritmi efektīvai cilvēku sasniegšana sakaru/ enerģijas pārrāvuma gadījumos. [→]
- Valsts/ pašvaldību/ sabiedrisko mediju kopīgas mācības krīzes komunikācijai [→]

KEM atbalsta programma/ krīzes mācības

Pašvaldības

- **Papildu resursi pamata pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai. [✓]**
- Sagatavoti algoritmi un mācības to pārbaudīšanai [✓]
- Efektīvāka NVO/ brīvprātīgo iesaiste [→]

[2] ATBALSTA PROGRAMMA PAŠVALDĪBĀM PLŪDU NOTURĪBAS STIPRINĀŠANAI

Programmas kopsavilkums

STATUSS

MK noteikumi Nr. 606
Pieņemti/29.09.2026
Stājas spēkā/13.10.2026
Projektu iesniegšana/ 22.01.2027

MĒRĶIS

Pašvaldībās plūdu risku mazināšanai, plūdu izraisīto seku novēršanai un noturības pret plūdiem paaugstināšanai

ATBALSTA APJOMS

40 MILJ. EUR

85-90% atbalsta intensitāte

ĪSTENOJAMĀS AKTIVITĀTES

- *Infrastruktūras projekti*
- *Iekārtu iegādes projekti*

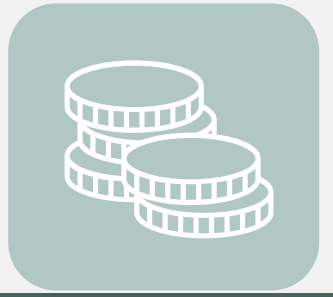
Programmas kopsavilkums 1/2

PIEEJAMAIS FINANSĒJUMS

INFRASTRUKTŪRAS IZBŪVE, PĀRBŪVE UN ATJAUNOŠANA
35 500 000 EUR

IEKĀRTU, TEHNIKAS UN TEHNOLOĢIJU IEGĀDE
4 500 000 EUR

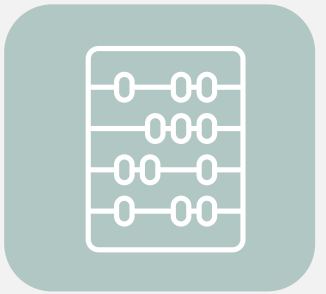
VIENAM PROJEKTAM PIEEJAMAIS FINANSĒJUMS

1) **līdz 1 000 000 €**
(2 projekti/pašvaldība)

2) **līdz 2 000 000 €**
(1 projekts/pašvaldība)

1) **līdz 100 000 €**
(2 projekti/pašvaldība)

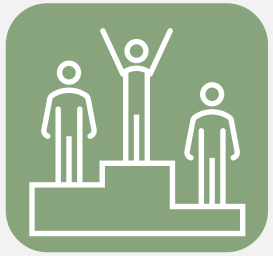
2) **līdz 200 000 €**
(1 projekts/pašvaldība)

ATBALSTA INTENSITĀTE/EKII

līdz 85%
līdz *90%* *Austrumu pierobežas pašvaldībām*

Programmas kopsavilkums 2/2

PIETEIKŠANĀS (ATKLĀTS KONKURSS)

- Elektroniski projekta iesniegumu **iesniedz SIA "Vides investīciju fonds"**
- Projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš: **2026.gada 19.oktobris - 2027.gada 22.janvāris**

PIETEIKUMU SKAITS

- Var iesniegt **vienu vai divus** projekta iesniegumus **katrā no projektu konkursa aktivitātēm**

ĪSTENOŠANA

- **Līdz 60 mēnešiem** pēc projekta līguma spēkā stāšanās
- Projektā izveidotā infrastruktūra **paliek finansējuma saņēmēja vai sadarbības partnera īpašumā, valdījumā vai bezatlīdzības turējumā** projekta dzīves ciklā laikā

Īstenojamie projekti (piemēri)

Meliorācijas un lietus kanalizācijas izbūve/ atjaunošana

- *vaļējas vai slēgtas pašvaldības lietus kanalizācijas sistēmas*
- *koplietošanas meliorācijas sistēmu, drenāžas sistēmu izbūve, pārbūve un atjaunošana*
- *esošo ūdensteču un ūdenstilpju tīrīšanas un dabiskošana*
- *polderu sūkņu stacijas būvniecība un pārbūve*
- *lietus ūdens sūkņu stacijas izbūve un pārbūve*
- *lietus ūdens attīrīšanas stacijas izbūve un pārbūve*

Pilsētvides infrastruktūras izbūve/ atjaunošana

- *ūdens padeves sistēmu izbūve esošām zaļajām teritorijām*
- *mitrāju veidošana pilsētu un ciemu teritorijās*
- *ūdens krātuvju izveide plūdu risku mazināšanai un ūdens savākšanai*
- *potenciālo noteču infiltrācijas zonu un lietus ūdens akumulēšanas vietu atjaunošana vai jaunu ierīkošana*
- *palu terašu veidošana krastos*
- *ūdens necaurlaidīga zemes seguma aizstāšanas ar ūdens caurlaidīgu segumu*

Iekārtu, tehnikas un tehnoloģijas iegādes izmaksas

- *sūkņu iegāde*
- *ģeneratoru, ieskaitot mobilo ģeneratoru, iegāde, tajā skaitā mazas jaudas sūkņu un ģeneratoru iegāde (pašvaldības – sociāli aizsargājamās mājsaimniecības)*
- *mobilo plūdu barjeru iegāde*
- *specializētas plūdu novēršanas izraisīto seku un risku mazināšanas tehnikas iegāde*
- *speciālās laivas uz gaisa spilveniem iegāde*
- *citas iekārtas, tehnikas vai tehnoloģijas iegāde atbilstoši projektu konkursa mērķim*

[3] PILSĒTVIDES PIELĀGOŠANAS PIEMĒRI NO EIROPAS

ROTERDAMA, NĪDERLANDE / LIETUSGĀZES

Sporta laukums lietus laikā kļūst par baseinu

Benthemplein pēc lietus. Foto © De Urbanisten.

1 700 m^3

ūdens apjoms, ko iespējams uzkrāt Benthemplein laukuma trīs baseinos.

Speciāli izveidotas noteikas savāc ūdeni no jumtiem un bruģa un lietusgāzes laikā novada to uz laukumu padziļinājumiem tādejādi, mazinot kanalizācijas pārplūdes risku.

Sausā laikā iedzīvotāji laukumā sporto, bet uz pakāpieniem var apsēsties.

Avots: Ūdens pārvalde HHSK un De Urbanisten

MALME, ZVIEDRIJA / LIETUSGĀZES

Atklāti kanāli/ grāvji pasargā apkaimes iedzīvotājus

Kanāls ar veģetācijas filtru Augustenborgā. Foto © TCPA.

2014. gadā Malmē (Zviedrija) intensīvā lietusgāzē nolija

vairāk nekā 100 mm

Augustenborgas apkaime izvairījās no smagiem plūdu postījumiem, pateicoties 6 km grāvju/ kanālu sistēmai un 10 dīķiem, kas savāc un aiztur ūdeni starp dzīvojamām ēkām.

Pēc projekta novērtējuma gada kopējais noteces apjoms ir par aptuveni 20 % mazāks nekā ar tradicionālo novadīšanas sistēmu.

Avots: Eiropas Vides aģentūra, Climate-ADAPT

VITORIJA-GASTEISA, SPĀNIJA / LIETUS PLŪDI UN UPJU PALI

Atjaunots mitrājs aiztur palu ūdeni

Salburua mitrājs. Foto no pašvaldības izdevuma par pilsētas zaļo joslu.

1,2 milj. m^3

palu ūdens var uzkrāt Salburua mitrājs. Ūdens no tā pakāpeniski aizplūst uz Alegría upi.

Pašvaldības aprēķinos palos ar 1 % varbūtību gadā maksimālā pieplūde Alegría upē samazinās no 97 līdz 22 m^3/s. Tas mazina applūšanas risku pilsētas austrumos.

Atjaunotais mitrājs ir Natura 2000 teritorija. Laipas un putnu vērošanas vietas ļauj to iepazīt apmeklētājiem.

Avots: Vitorijas-Gasteisas pašvaldība

VĪNE, AUSTRIJA / UPJU PALI

Jaunā Donava palos atslogo galveno gultni

Jaunā Donava un salas krasts ikdienā. Foto no Austrijas plūdu riska pārvaldības pārskata.

3 000 m^3/s

ūdens 2013. gada jūnija palos novirzīja Jaunajā Donavā. Vīnes pretplūdu sistēma palīdzēja novērst smagus postījumus.

Paralēli Donavai izbūvēja 21 km kanālu. Palos ieplūdes vārti regulē, cik daudz ūdens nonāk kanālā, atslogojot upes galveno gultni.

Ikdienā sala starp upi un kanālu ir iecienīta atpūtas vieta.

Avots: Vīnes pašvaldība un Austrijas plūdu riska pārvaldības pārskats

MINHENE, VĀCIJA / UPJU PALI

Plašāka gultne ļauj Izārai uzņemt palus

Atjaunotais Izāras krasts. Foto: Minhenes ūdenssaimniecības pārvalde.

1 100 m^3/s

ir palu caurplūdums, kam projektēta aizsardzība atjaunotajā Izāras posmā.

Astoņu kilometru posmā cauri Minhenei pilsēta un Bavārijas zeme paplašināja upes gultni, izveidoja lēzenākus krastus un vietām paaugstināja dambjus.

Atjaunotas krasts veido labvēlīgu vidu bioloģiskajai daudzveidībai un dod iespēju pilsētas iedzīvotājiem plašākas atpūtas iespējas.

Avots: Minhenes pašvaldība un Wasserwirtschaftsamt München

[4] CITAS AKTUĀLĀS UN PLĀNOTĀS KEM ATBALSTA PROGRAMMAS

Aktuālās KEM pašvaldību programmas 11.2026.

Apstiprināts 03.03.2026.

Iekšlietu dienestu ēku energoefektivitātes palielināšana (2. kārta)

13,8 milj. EUR

Iesniegumu pieņemšana noslēgusies; notiek vērtēšana

Apstiprināts 17.02.2026.

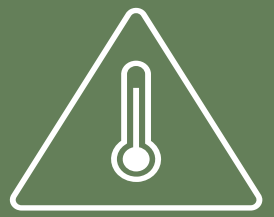

AER ražošanas iekārtas (daudzīvokļu mājas, pašvaldības, energokopienas)

26,8 milj. EUR

Iesniegumu pieņemšana noslēgusies; notiek vērtēšana

Apstiprināts 11.11.2025.

Centralizēta siltumapgāde

55,8 milj. EUR

Noslēgusies projektu iesniegšana; turpinās vērtēšana/līgumu slēgšana

Apstiprināts 01.10.2026..

Plūdu riska mazināšana

40 milj. EUR

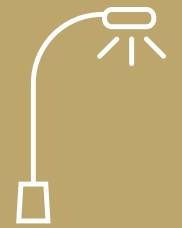
Starpinstitūciju Uzsākusies iesniegumu pieņemšana

Notekūdeņu dūņu pārstrāde

30 milj. EUR

Pamata noteikumi VSS 05.10.2026. Programma skaņošanā

Pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras uzlabošana (2. kārta)

20 milj. EUR

Viedokļu apkopošana pēc sanāksmes 10.2026.

Elektroauto komersantiem, valsts iestādēm, pašvaldībām (3. kārta)

4,4 milj. EUR

Saskaņošanā, plānots apstiprināt līdz 2026. g. Q3

Elektroautobusi

40 milj. EUR

Tiek pilnveidota pēc sabiedriskās apspriešana

Centralizētā siltumapgāde

2 x 45 milj. EUR

Izstrādē, partneru viedokļu apkopošana

SOCIĀLĀ KLIMATA FONDA PLĀNA KOPSAVILKUMS

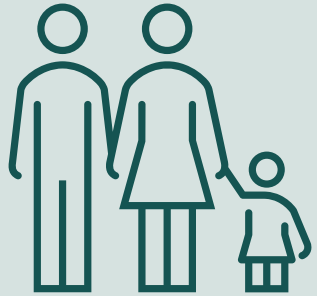
Tiesiskais pamats

Regula 2023/955 Klimatnoturības un ekonomiskās ilgtspējas likums

617 milj. EUR

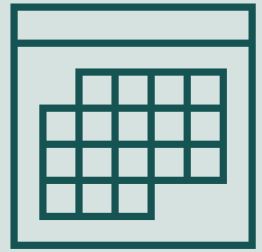
LV aploksne

Fonda finansējums 462,8 milj. EUR + nacionālais līdzfinansējums (25%) 154,2 milj. EUR

Mērķa grupa

Vērsts uz mazaizsargātām grupām, kuras skar enerģētiskā vai transporta nabadzība

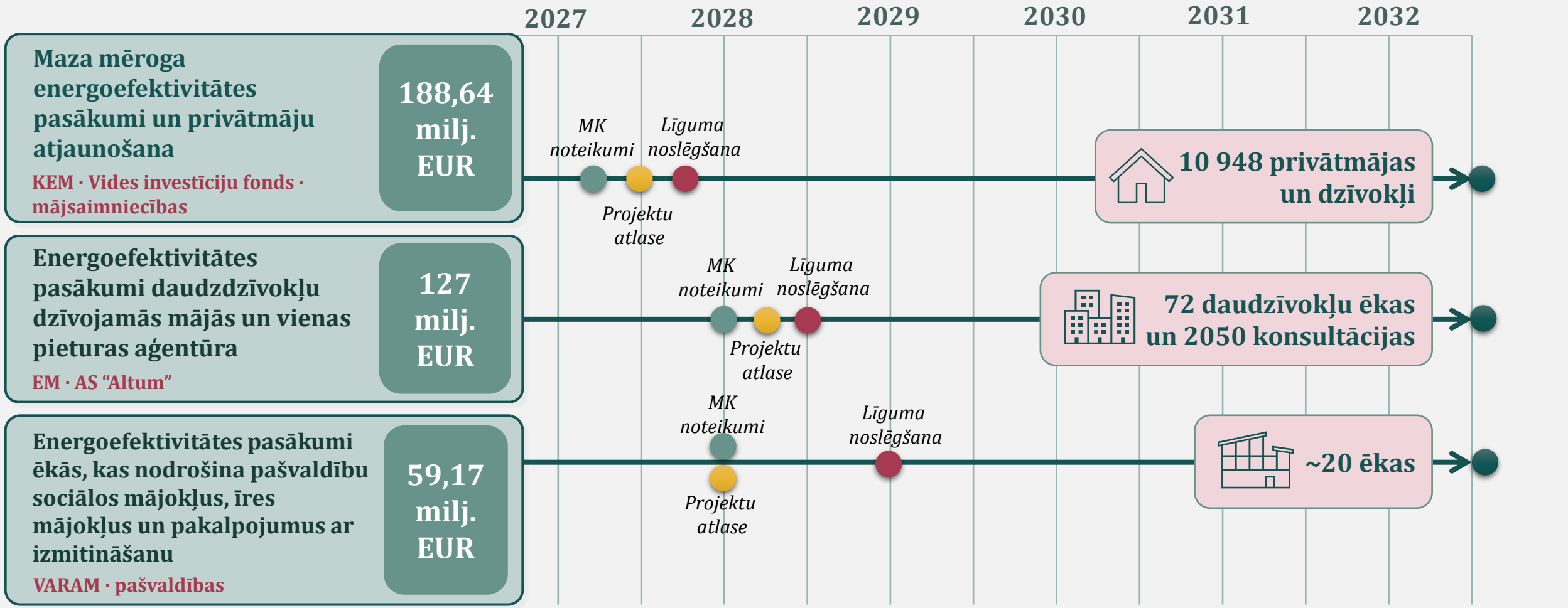
Termiņš

2026.–2032.gads

Plāna pilnveidotā versija MK apstiprināta 21.05.2026.

INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS GRAFIKS

MĀJOKĻI

2032 III = 31.07.2032.

Klimata un enerģētikas ministrija

DROŠĪBA
RĪCĪBA
ATBILDĪBA

